

Pla panoràmic, cine en moviment

Pel·lícules a punt d'estrena, rodatges, premis, subvencions i, també, discussions entre els distints col·lectius de realitzadors. J. M. Forn es fa càrrec de la Direcció General de Cinematografia i Vídeo i vol dur al Parlament la Llei de l'Ens Autònom de Cinematografia; la Generalitat valenciana segueix ampliant el seu programa d'ajuts i subvencions... El cinema català es mou novament amb força.

Carles Singla

El cinema català es mou com feia molts anys que no es veia. Pel·lícules a punt d'estrena, rodatges, premis, projectes, divisions, picabaralles i marro per donar i per vendre. Segur que se'n podria fer un guió de «protagonisme coral». I la Generalitat valenciana que, seguint amb el seu programa d'ajut al cinema, per primera vegada concedirà subvencions a llarg-metratges. Però anem per parts.

Angoixa, de **Bigas Luna**, ja està definitivament enllestida i l'estrena és imminent. A més, la Generalitat de Catalunya li ha concedit el premi a la millor pel·lícula. **Jesús Garay**, premi al millor director en la mateixa convocatòria, també té a punt la seva *Més enllà de la passió*, que ja es va veure al festival de Sitges de l'any passat.

El col·lectiu «Nous directors catalans» també presentava la setmana passada a Barcelona els *trailers* de les tres primeres pel·lícules que s'han rodat del total d'onze —una per cadascun dels directors que el formen— que hi ha previst de fer-ne. *Bar-cel-ona*, de **Ferran Llagostera**, ja està acabada i la seva estrena és prevista per al dia de Sant Jordi. La seguiran *Una nit a Casa Blanca*, d'**Antoni Martí**, que ha entrat en la fase final de postproducció, i *Qui t'estima, Babel?*, d'**Ignasi Pere Farré**, en fase de doblatge, protagonitzada per **Assumpta Serna** i **Mercè Sampietro**.

Els projectes són el que més abunda. El mateix col·lectiu de nous directors ja ha anunciat el rodatge de tres pel·lícules més per a aquest any. **Pere Vila** prepara la policíaca *Lluna plena*,

Angela Molina i *Juan Diego* en un moment de «*Laura*» de **G. Herralde**.

per rodar-la a l'estiu; **Albert Abril** vol començar a la tardor la filmació de *L'home de neó*, un «thriller» ambientat en un futur proper, i **Raül Contel** intenta trobar productor per a la seva *Gent de fang*, que no s'acaba de posar en marxa malgrat que té concedides subvencions de la Generalitat i del Ministeri de Cultura.

En el capítol de rodatges, **Carles Mira**, el cineasta d'Alcoi, continua, aquesta setmana en terres del Rosselló, el rodatge de *Daniya*. També aquesta setmana, a Menorca, comença a filmar-se *El vent de l'illa*, la primera pel·lícula de **Gerard Gormezano**. Ambientada durant la primera ocupació britànica de l'illa, es basa en la vida de John Armstrong, un militar enviat a l'illa per fer un inventari d'espècies vegetals i animals, i la seva relació amb dues dones, una anglesa i una nadiua. Amb un pressupost de vuitanta milions, tres-cents cinquanta figurants i

quaranta cavalls, el 17 de maig s'espera acabar-ne el rodatge.

El productor d'*El vent de l'illa*, **Manuel Valls**, també ha produït *L'estrany missatge*, de **Carles Benpar**, basada en un conte de **Pere Calders**, que es troba ja en una fase de postproducció molt avançada. Més avançada encara, fins al punt que la publicitat ja circula per Barcelona, es troba *Adela*, un altre policíac, dirigit aquesta vegada per **Carles Balagué**.

Pel que fa a *Laura*, la pel·lícula de **Gonzalo Herralde** basada en la novel·la *Laura a la ciutat dels sants*, de **Miquel Llor**, l'estrena no es produirà fins al setembre. Molt probablement, segons el seu productor, el castellanenc **Enric Viciano**, serà presentada al Festival de Sant Sebastià.

Altres projectes que ja estan més o menys avançats són *Material urbà*, de **Jordi Bayona**; *En el jardí*, d'**Antonio Chavarrias**; *És quan dormo que hi veig clar*, de **Jordi Cadena**; *La febre d'or*, de **Gonzalo Herralde**, i *Barcelona Connection*, de **Miquel Iglesias**. *El complot dels anells*, de **Francesc Bellmunt**, amb guió d'ell mateix i de Ferran Torrent, ja té data d'inici de rodatge, el 25 de maig. I ha acabat aquests dies el rodat-

ge de *La senyora*, de **Jordi Cadena**, basada en la novel·la d'**Antoni Mus**.

Pel que fa a València, el dia 6 i dins de les jornades de presentació del projecte de televisió autonòmica, es presentava *Terror*, una antiga pel·lícula de **Roger Corman**, doblada al català, i seguida d'una taula redona sobre les primeres experiències de doblatge.

A la Conselleria de Cultura, **Mari-na Navarro**, directora del subprograma de cinematografia, ens contava les línies d'actuació del seu departament per a aquest any. A banda de la Filmoteca de la Generalitat valenciana, que ja està en marxa i de la qual s'ha nomenat director a **Ricardo Munoz Suay**, els esforços es centren en la «Campanya d'extensió cinematogràfica» i els ajuts a la producció.

La campanya d'extensió, que es duu a terme en vint-i-dos pobles de tot el País Valencià, consisteix en l'organització, conjuntament amb els ajuntaments, d'una sèrie de cicles de cinema que han permès de mantenir viva l'afició en molts llocs on les sales de cinema ja havien tancat les seves portes.

D'altra banda, la política d'ajudes al cinema —executada amb ordres específiques perquè no hi ha una legislació— té els apartats d'ajuts a la preparació, en què es concedeixen 600.000 pessetes, que vénen a ser una beca per la realització de guions i projectes en ferm, ajudes a curt-metratges, aportacions per a la promoció de pel·lícules, ja sigui en festivals, mostres, etc., i, aquest any per primera vegada, ajuts a llarg-metratges.

Enguany la Generalitat valenciana té previst de subvencionar tres llargs, fins a un màxim del 25 per cent del pressupost. El termini de presentació de sol·licituds acabava el dia tres, i els projectes arribaven, dos dies abans, a la mitja dotzena. Val a dir, a més, que aquestes subvencions són a fons perdut, i amb això es vol començar a incentivar que es rodin pel·lícules ací que la indústria de cinema valenciana comenci a aixecar el cap. Aquesta setmana es constitueix la comissió que haurà d'escollir els projectes a subvencionar.

A Catalunya, la Generalitat ha convertit la subdirecció en Direcció General de Cinematografia i Vídeo, mantenint en el càrrec de director ge-

ment abans de l'estiu. En paraules del director general, aquest ens ha de ser: «el lloc on conflueixen totes les agrupacions professionals, de directors, de productors, de tècnics, d'actors... i estableixen una correlació entre elles i alhora un diàleg amb l'administració».

En ser autònom, moltes solucions administratives s'agiliten en passar per l'ens, i al mateix temps per aportar iniciatives que l'administració difícilment pot tenir.

L'Institut del Cinema Català, del qual **Forn** havia estat president, no es convertirà, però, en aquest ens, que es vol «de nova planta», i serà un més a crear-lo, «perquè s'ha de fer entre tots». Si, després, l'ICC vol passar el

Dalt, Josep M. Forn. Baix, Mercè Sampietro.

neral a **Josep Maria Forn**. Tot i que havia anunciat que acceptava el càrrec de subdirector només per un any, **Forn** ha decidit de quedar-se en el càrrec fins a primers de l'any que ve, per definir l'organigrama de la nova direcció general, instal·lar-la en els nous locals del carrer Diputació i enviar al Parlament la llei de l'Ens Autònom de Cinematografia.

Josep M. Forn ha manifestat, a més, que li agradaria molt de poder col·laborar amb la Generalitat valenciana en l'apartat de cinema i ampliar els primers contactes i les col·laboracions que ja hi ha hagut en apartats com la Filmoteca o la Mostra de Cinema Mediterrani.

El fet que d'un Servei s'hagi passat a una Direcció General de cinema i vídeo ha obert les portes a la legislació, i **Josep Maria Forn** espera que el projecte de llei de l'ens pugui ser al Parla-

seu patrimoni a l'ens, és una decisió que només pertoca a ell.

Mentre que tots els col·lectius i sectors semblen estar d'acord amb la creació de l'ens autònom, no ha passat el mateix amb la creació de l'Oficina Catalana de Cinema. Aquesta iniciativa del Col·legi de Directors de Cinema de Catalunya no va aconseguir la unanimitat de tots els sectors implicats en el món del cine, i la Generalitat va donar-li el seu suport, però es va negar a formar-ne part.

Segons **Francesc Bellmunt**, president del Col·legi de Directors, l'Oficina ha de ser el complement pràctic a l'esforç de producció. «Tot està bastant confús, les pel·lícules catalanes tenen problemes d'acollida fora de Catalunya, i aquí no hi ha uns criteris definits. Llavors, l'OCC ha de fer un estudi en profunditat de la situació que l'administració, pel fet de ser una ad-

ministració, no pot fer. És un repte creatiu que ha d'anar encaminat a fer el disseny de la promoció de tot el conjunt. La forma jurídica no és tan important». Per a **Bellmunt**, l'existència de l'Oficinà Catalana de Cinema és completament compatible amb la de l'ens autònom, perquè la tasca de l'OCC s'encamina a la promoció.

Ha estat un sector dels productors, sobretot, el que s'ha oposat a la creació d'aquesta Oficina. Tot plegat, un conflicte entre directors i productors que ja ve de lluny. Amb la precària situació en què es trobava el cinema fins fa uns anys, els productors tendien a produir les pel·lícules a la baixa, amb el mínim de pressupost possible i mirant d'assegurar molt la jugada.

Amb l'arribada de la llei Miró, es pretenia un canvi en l'orientació de les produccions, a partir de la concessió de bones subvencions que els directors podien obtenir directament, sense haver de passar pel productor, i convertir-se, per tant, en els seus propis productors. Per al productor de *Laura*, **Enric Viciano**, els productors no poden desaparèixer, sinó que han d'integrar-se a la nova mecànica financera. «Tot això tornarà al curs normal en el moment en què l'administració assumeixi el paper d'àrbitre que li pertoca, i tots en sortirem beneficiats».

Però, per a això, cal un canvi d'orientació, que ja s'ha començat a tirar endavant. Els productors han d'aportar més mitjans a les seves pel·lícules; els directors, un esforç per millorar-ne la qualitat, i l'administració ha de forçar la Generalitat a anar més enllà de les paraules, millorar la política de subvencions, que ja ha començat a donar resultats, i crear d'una vegada una Escola de Cinematografia i una Filмотeca amb totes les condicions necessàries.

Francesc Bellmunt remarca que «la nova política no pot ser la mateixa que s'ha portat fins ara. Cal fer projectes amb ambició, com ja s'ha començat a fer. No es pot pretendre que aquí no ha canviat res».

Catalanitat

Un altre conflicte ha sorgit arreu de la concessió dels premis de cinematografia de la Generalitat, les bases dels quals estableixen que només podran optar-hi aquells films que s'hagin estrenat en versió catalana. **Jaime Camino**, molest perquè n'havien exclòs el seu *Dragon Rapide*, va publicar diversos articles de protesta al·legant que la seva era una pel·lícula de producció in-

tegrament catalana i que, si no s'havia doblat, era perquè resultaria molt estrany de veure Franco parlant en català.

Francesc Bellmunt opinava, enmig de la vella polèmica que va tornar-se a desfermar, que cada individu ha de decidir la catalanitat de les seves pel·lícules. Per la seva banda, **Josep M. Forn** manifestava que una cosa eren els premis, que tenien unes bases concre-

Assumpta Serna en un moment de «Qui t'estima Babel?».

tes, i una altra el fet que la producció fos catalana. Tot i així, la Generalitat ha manifestat la voluntat que en les categories de tècnics optin totes les produccions catalanes —per a la qual cosa només cal que la seva productora tingui el domicili social a Catalunya—, mentre que, en la qüestió de la llengua, les bases del premi continuïn decantant-se pel català. «¿Si no l'ajudem nosaltres, qui ho farà?» es preguntava el director general de cinema.

Tampoc les relacions amb les televisions no són immillorables en aquests moments, però el col·legi de directors espera que, pel que fa a TV3, la intervenció de **Josep Lluís Comeron**, director de cine que treballa a la televisió catalana, ajudarà a la millora de les relacions.

L'última aparició en aquest panorama del cinema ha estat la del grup Directors d'Opera Prima, que és format per aquells membres del col·legi de directors que encara no han arribat a dirigir dos llarg-metratges. L'aparició d'aquest grup ha estat en bona part una contestació al col·lectiu «Nous directors catalans», als quals s'acusa de voler tenir l'exclusiva de la producció de cinema «jove» i de ser un grup tancat. Els DOP volen ser un col·lectiu obert i encaminat a resoldre els proble-

mes administratius i laborals amb què s'enfronten els directors que comencen. A més, van acusar un dels directors del col·lectiu dels «Nous» de rebre subvencions per canals poc clars.

Els «Nous directors», per la seva banda, contestaven dient que ells no volien tenir cap exclusiva i que el seu era, simplement, un projecte de realització d'onze pel·lícules concretes. Quant a l'acusació feta contra la pel·li-

cula *Qui t'estima, Babel?*, d'**Ignasi Farré**, tant aquest com **Josep M. Forn** explicaven que simplement s'havia revisat una subvenció que inicialment era només de cinc milions i s'havia ampliat a quinze per tal de facilitar la contractació d'**Assumpta Serna** i **Mercè Sampietro**, actrius que d'una altra manera no haurien intervingut en el film. L'augment de la subvenció va ser, a més, provocat per tots els membres de la comissió, amb una única excepció. Tant **Ignasi Farré** com el director general de Cinema de la Generalitat van negar que el fet tingués cap relació amb acords presos per l'anterior conseller de Cultura, com explicaven alguns diaris de Barcelona.

Per la banda de les subvencions, enguany, amb el funcionament de la subcomissió barcelonina de valoració, del Ministeri de Cultura, i les subvencions de la Generalitat, les perspectives són les millors dels darrers anys. Durant el 1987, la Generalitat de Catalunya invertirà 220 milions en ajuts a la realització de llarg-metratges.

«Si hi ha marro i hi ha polèmiques, és perquè hi ha moviment», diu **Ignasi Farré**. I **Enric Viciano** creu que, per damunt de les discussions, «el cine ha de sortir a competir, i aquí no sobra ningú». □